

ENERGY AND WATER
REGULATORY COMMISSION

Споразумение за трансгранично разпределение на разходи между Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и Регулаторния орган за енергия на Гърция (RAE)

Съгласно Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО и за изменение на Регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (Регламент № 347/2013), националните регулаторни органи (НРО):

Комисията за енергийно и водно регулиране на България (КЕВР), Р България, гр. София, бул. "Княз Ал. Дондуков" № 8-10, тел.: +3592 988 87 30; факс: +3592 988 87 82, ел. поща: dker@dker.bg,

Регулаторния орган за енергия на Гърция (RAE), Р Гърция, ул. 132 Пиреос, 118 54 гр. Атина, тел.: +30 210 372 7400, факс: +30 210 325 5460, ел. поща: info@rae.gr,

разгледаха инвестиционното искане относно проекта от общ интерес (ПОИ) № 6.20.2. „*Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)*“, който е включен в Четвъртия списък с проекти от общ интерес, приет от Европейската комисия на 31 октомври 2019 г., като Приложение към Регламент (ЕС) № 347/2013, изменен с Делегиран регламент (ЕС) 2020/389 на Комисията.

НРО, като взеха предвид следното:

1. Нормативните актове на Р България;
2. Нормативните актове на Р Гърция;
3. Регламент (ЕС) № 347/2013 и по-конкретно чл. 12;
4. Препоръка № 05/2015 от 18 декември 2015 година на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) относно добрите практики за обработване на инвестиционните искания, включително искания за трансгранично разпределение на разходи, за електроенергийни и газови проекти от общ интерес (препоръка на ACER);
5. Втората методология за анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система на ENTSO-G, одобрена от Европейската комисия на 23 октомври 2018 година;
6. Инвестиционното искане (ИИ) и приложените към него документи, подадено от организатора на проекта - „Булгартрансгаз“ ЕАД, до КЕВР с вх. № Е-15-45-27 от 02.06.2021 г. и в RAE с Реф. № I-304027 of 4.06.2021 г.;
7. Допълнителни разяснения от организатора на проекта след подаването на инвестиционното искане и
8. Уведомителните писма до ACER, изпратени от КЕВР на 4 юни 2021 година и от RAE на 3 август 2021 година,

направиха съвместна оценка на инвестиционното искане съгласно разпоредбите на Препоръка № 05/2015 година на ACER.

Организаторът на проекта възнамерява да кандидатства за финансова помощ от ЕС съгласно член 14 от Регламент № 347/2013.

КЕВР и РАЕ съвместно оцениха инвестиционното искане на „Булгартрансгаз“ ЕАД, като взеха предвид и проведената на 15 юли телеконферендна връзка, инициирана и организирана от ACER, между експерти на КЕВР, РАЕ и представители на ACER. След консултация с организатора на проекта – „Булгартрансгаз“ ЕАД, КЕВР и РАЕ стигнаха до заключение, че разходите по проекта „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ следва да бъдат изцяло разпределени за Р България и поети от българският газопреносен оператор – „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Това съвместно решение се основава на анализа, направен по-долу.

1. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

1.1 Техническо описание

ПОИ 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ предвижда поетапно увеличаване на капацитета на единственото газохранилище на територията на Р България, с цел постигане на по-големи обеми съхраняван природен газ, в т.ч. повишени налягания в газовия резервоар, както и по-големи средни денонощни дебители за добив и нагнетяване. Проектът цели:

- Увеличаване на обема на активния газ до 1 млрд. м³ (сега 550 млн.м³);
- Увеличаване на дневния капацитет на добив до 10 млн. м³/ден и на нагнетяване до 8 млн.м³/ден (към момента максималният дневен капацитет на добив е 3,82 млн. м³/ден, а максимален дневен капацитет на нагнетяване е 3,2 млн.м³).

Постигането на тези цели ще стане възможно чрез прокарането на 10 нови високопродуктивни експлоатационни сондажа и 3 нови наблюдателни сондажа, както и с изграждането на необходимите надземни съоръжения и инфраструктура.

Подробно техническо описание на проекта, включително описание на обосновката за избора на технология и карта на планирания проект, са включени в инвестиционното искане.

1.2 Инвестиционни разходи

Според организатора на проекта, стойността на допустимите инвестиционни разходи по изпълнението на проекта са определени на (...) хиляди евро, от които собствени средства в размер (...) хиляди евро и необходимото съфинансиране за осигуряване на финансовата жизнеспособност на проекта в размер на (...) хиляди евро или (...) % от допустимите разходи. Инвестиционната фаза е определена за 4 години в периода между 2021 г. и 2024 г. Експлоатационната фаза на проекта е за срок от 25 години – започва от 2025 г. до 2049 г. включително.

1.3 Зрялост на проекта

ПОИ 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ е достигнал необходимата степен на развитие, която съответства на изискванията, посочени в т.1.2 Значителна зрялост от Препоръка № 5/2015 на ACER. Изпълнени са следните действия:

1. Направени са финансови прогнози за разходите, които са изчислени в реални цени на база 2020 г. с отчитане на инфлацията.

2. Анализирани са основните фактори, които оказват влияние върху инвестиционната стойност на проекта в представения анализ на чувствителността.

3. Процентът на несигурност на инвестиционните разходи е под 10%, предвид избраното технологично решение и значителната яснота по отношение на вариантите за изпълнение на дейностите и свързаните с това екологични дейности и мерки.

4. Извършено е обосновано предвиждане на ползите, оценени в анализ на разходите и ползите, изготвен от ENTSG.

5. В анализа на разходите и ползите са оценени факторите, пазарни и непазарни, влияещи върху ползите от извършването на инвестицията.

6. Като организатор на проект ПОИ 6.20.2 „Булгартрансгаз“ ЕАД, през м. ноември 2016 г. е изпратило уведомление за предстоящи действия, съгласно чл. 10, т.1 от Регламент № 347/2013 г. до Министерство на енергетиката в качеството му на национален компетентен орган (НКО) по смисъла на Регламент № 347/2013. Към уведомлението е приложено описание на проекта с неговите цели, актуален статус на изпълнение, финансова информация, предварителен график и местоположение. Получено е потвърждение от НКО, че счита проект ПОИ 6.20.2. „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ за достигнал достатъчна степен на зрялост за да бъде поставено начало на процеса по издаване на разрешителни, по смисъла на Регламент № 347/2013.

7. Приключени са 3D сеизмични проучвания и за изпълнените до момента дейности са подадени уведомления до НКО. Освен това, през първото тримесечие на 2021 г. са стартирани екологични процедури, проектиране на надземни съоръжения и поръчки за проектиране на газопровода.

Очаква се планираната инфраструктура да бъде въведена в експлоатация през 2024 г. или в рамките до 60 месеца от подаването на инвестиционното искане.

1.4. Консултации с оператори на преносни системи и регионално сътрудничество

Организаторът на проекта е предоставил информация за консултациите с **оператори на преносни системи (ОПС)**, а именно с операторите на газопреносни системи на следните държави: Гърция, DESFA S.A., Srbijagas на Сърбия, Transgaz на Румъния и BH-gas на Босна и Херцеговина.

1.5 Предложение за анализ на разходите и ползите (СВА) и трансгранично разпределение на разходите (СВСА)

СВА на проекта се основава на методологията на ENTSO-G. Организаторът на проекта предоставя подробности за конкретния СВА за проекта в поредица от документи, като бизнес план; финансов анализ; икономически анализ; анализ на чувствителността и риска и обосновано предложение за СВСА.

2. ОЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ИСКАНЕ

2.1 Допустимост на инвестиционното искане

Засегнатите НРО считат, че всички изискуеми документи съгласно член 12, параграф 3 от Регламент 347/2013, а именно СВА и бизнес план, са представени и са пълни. В ИИ е включено и обосновано предложение за СВСА.

Член 12, параграф 3 от Регламент 347/2013 съдържа два критерия за допустимост, на които организаторите на проекти трябва да отговарят за подаване на валидно инвестиционно искане и които изискват оценка от НРО:

- предварителна консултация с ОПС от държавите-членки, на които проектът осигурява значително нетно положително въздействие; и

- (i) - достигане на достатъчна зрялост на проекта.

Както е посочено в Раздели 1.4 и 1.5 по-горе, и двата критерия са изпълнени. Следователно инвестиционно искане се счита за допустимо и пълно.

2.2 Зрялост

Съответните НРО са оценили зрялостта на проектите съгласно Препоръката на ACER, а именно по отношение на:

- а) достатъчна зрялост относно разходите, оценени по конкретния за проекта СВА;
- б) добро познаване на факторите, влияещи върху очакваните разходи и техния обхват;
- в) диапазон на несигурност на разходите;
- г) разумна прогноза за ползите, оценени от конкретния за проекта СВА;

д) разумно познаване на факторите, влияещи върху ползите и обхвата им, също и по отношение на различни сценарии и анализи на чувствителността;

е) процедури по получаване на разрешителни, предприети от всички държави домакини;

ж) въвеждане в експлоатация, което трябва да се извърши приблизително в рамките на 60 месеца от датата на подаване на инвестиционното искане.

Съответните НРО установяват, че в ИИ се демонстрира добро познаване на факторите, влияещи върху очакваните разходи, и също така се посочва степента на несигурност на разходите. Освен това, и двата НРО установяват, че в СВА се посочва разумна прогноза за ползите и че има разумни познания за факторите, влияещи върху тези ползи и обхвата им, също и по отношение на различни сценарии.

Съответните НРО установяват, че процедурата по издаване на разрешителни е започнала и че очакваното въвеждане в експлоатация на проекта би могло да бъде осъществимо.

Следователно проектът 6.20.2 се счита за достатъчно зрял, за да може да бъде взето решение за СВСА.

2.3 Изчерпателност на инвестиционното искане

Засегнатите НРО са оценили пълнотата на инвестиционното искане, като са взели предвид Препоръка № 05/2015 на ACER. Агенцията препоръчва инвестиционното искане, подавано от организаторите на проекти, да предоставя следната информация и, когато е подходящо, подкрепящи доказателства:

- 1) подробно техническо описание на проекта;
- 2) подробен план за изпълнение на проекта;
- 3) предварително инвестиционно решение за инвестицията;
- 4) кратко описание на състоянието на процеса по издаване на разрешения за проекта във всички приемащи страни, включително подробен график (в съответствие с приложение VI, параграф 2 от Регламент № 347/2013) и съответните доказателства;
- 5) информация за достатъчната зрялост на проекта (съгласно раздел 1.2 от препоръката);
- 6) информация за консултации с ОПС и резултатите от консултациите;
- 7) анализ на специфичните за проекта разходи и ползи;
- 8) бизнес план, включващ описание на избраното решение за финансиране; и
- 9) обосновано предложение за трансгранично разпределение на разходите.

Съответните НРО установяват, че инвестиционното искане е изчерпателно и включват цялата горепосочена информация и, когато е подходящо, всички подкрепящи доказателства.

Освен това, организаторът на проекта осигурява цялостен анализ на плана за финансиране.

2.4 Трансгранично разпределение на разходите (СВСА)

Анализът за разходите и ползите (СВА) на проекта се основава на втората методология на ENTSO-G. Извършеният от организатора на проекта „Булгартрансгаз“ ЕАД СВА заключава, че проектът има положително въздействие, което се отразява в намаление на разходите за доставка на природен газ и по отношение на сигурността на доставките. В конфигурацията на референтната цена на доставката това може да бъде оценено на около 7 милиона евро на година (средно) при съществуващо ниво на инфраструктура. Тези ползи се изразяват в гарантиране на доставките на природен газ, повишаване на пазарната интеграция, стимулиране на пазарната конкуренция и насърчаване на търговията с природен газ в региона.

Резултатите от СВА показват, че Р България ще има значителни нетни ползи от изпълнението на проекта, които са по-големи от 10% от общите икономически ползи от проекта, съответно 70,00%. Изчислени са и по-малки нетни положителни ползи за румънския преносен оператор и/или за Р Румъния в размер на 17,5%, за гръцкия преносен оператор и/или Р Гърция в размер на 8,2%, за сръбския преносен оператор и/или Р Сърбия в размер на 3,9% и за преносния оператор на Босна и Херцеговина и/или Р Босна и Херцеговина в размер

на 0,4%. Същевременно, за посочените оператори и/или държави Проект 6.20.2. няма да доведе до негативи – инвестиционни разходи и компенсации, тъй като разходите за изпълнението на проекта ще бъдат поети изцяло от българския газопреносен оператор – „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Изчислените от организатора на проекта нетни ползи, които ще бъдат осигурени в Румъния, са в размер на 17,5%. Като се има предвид, че Р Румъния покрива нуждите си от потребление на газ почти изцяло от собствените си източници и фактът, че проектите на Румъния за подземни газохранилища имат за цел да увеличат капацитета за съхранение с почти 1 млрд. м³/г., такъв подход на определяне на ползите може да бъде приложим в случаи, когато съседните държави нямат ресурси от природен газ. През 2020 г. ANRE е приел Решение № 754 от 12.05.2020 г. относно трансграничното разпределение на разходите по проект от общ интерес 6.20.4 „Подземно газово хранилище Депомуреш, Румъния“, както и Решение № 838 от 22.05.2020 г. относно трансграничното разпределение на разходите по проект от общ интерес 6.20.6 „Подземно газово хранилище Сармасел, Румъния“.

Нетните положителни ползи за Р Гърция възлизат на 8,2%. Р Гърция няма достатъчно добре развит краткосрочен пазар за газ на едро и нивото на ликвидност на газовия пазар също е ниско, като липсва и собствено подземно хранилище на газ в страната към момента. Въпреки че има планирано изграждане на подземно газохранилище в Южна Кавала, увеличаването на общия капацитет за съхранение на газ в региона чрез разширяване на подземното газохранилище в Чирен ще окаже положително влияние, като подобри управлението на портфолиото на търговците на природен газ и също така ще допринесе да се повиши сигурността на доставките на гръцкия пазар. Според предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД, ползите за Р България се оценяват на (...) хил. евро в сравнение с (...) хил. евро разходи. Ползите за Гърция са съответно (...) хил. евро, следователно разходите за изпълнение на проекта трябва да бъдат изцяло разпределени за сметка на Р България.

НРО са съгласни с анализа и предложението на организатора на проекта.

Въз основа на горепосоченото,

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и Регулаторният орган за енергия на Гърция (RAE) съвместно взеха решение да приемат в своите национални решения следното:

1. ПОИ № 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ е достигнала достатъчна зрялост за решения на НРО съгласно Регламент № 347/2013 и анализа на информацията, предоставена от организатора на проекта.
2. Разходите по ПОИ № 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ са разумно разпределени за всяка държава-членка, за която има нетни ползи от проекта. Предвид това, че получените нетни ползи от проекта за Р България са значително по-големи отколкото за Р Гърция, не се изискват компенсации и на Р Гърция не се разпределят никакви разходи по този проект от общ интерес. Р България ще поеме всички инвестиционни и оперативни разходи, свързани с изпълнението на проекта, а Р Гърция ще има нула (0) разходи.